

Empowered lives.
Resilient nations.

Prutul Inferior

Rezervația Biosferei

Centrul de Consultanță
Ecologică Cahul

Publicație elaborată în cadrul proiectului “*Capacități consolidate a părților interesate - factor esențial în guvernarea de mediu în Regiunea Prutului Inferior*”, finanțat de Uniunea Europeană, implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și livrat de Programul de Granturi Mici al Fondului Global de Mediu.

Obiectivul proiectului este contribuirea la eficiența măsurilor de extindere și dezvoltare a ariilor naturale protejate de stat, protecție și conservarea biodiversității în regiunea Prutului Inferior.

Rezervația Biosferei

„Prutul Inferior”

Date de contact

Artur NEBUNU

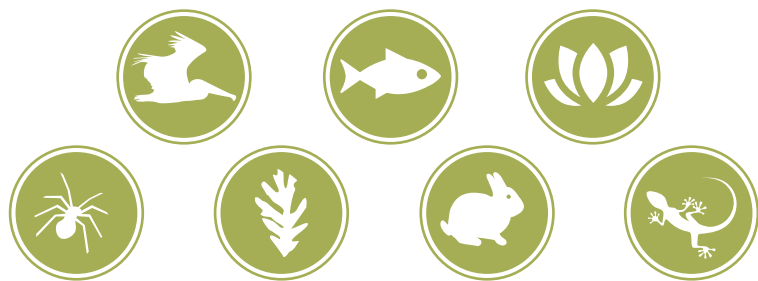
Coordonator de proiect

Centrul de Consultanță Ecologică Cahul
str. Alexei Mateevici 21, 3900,
or. Cahul, Republica Moldova,
Tel/fax: +373 299 21478
GSM: +373 79469219
E-mail: cce_cahul@yahoo.com

Valeriu BALAN

Expert evaluator

Secția arii protejate, biodiversitate și
biosecuritate
Ministerul Mediului al Republicii Moldova
str. Cosmonauților 9, mun. Chișinău
Tel: +373 22 20-45-37
E-mail: balan@mediu.gov.md

Ce înseamnă rezervația biosferei?

Rezervațiile biosferei sunt arii naturale protejate, al căror scop este protecția și conservarea unor zone de habitat natural și a diversității biologice. Rezervațiile biosferei se întind pe suprafețe mari și cuprind un complex de ecosisteme terestre și/sau acvatice, lacuri și cursuri de apă, zone umede cu comunități biocenotice floristice și faunistice unice, cu peisaje armonioase naturale sau rezultate din amenajarea tradițională a teritoriului, ecosisteme modificate sub influența omului care pot fi readuse la starea naturală, comunități umane, a căror existență este bazată pe valorificarea resurselor naturale pe principiul dezvoltării durabile și armonioase.

Managementul rezervațiilor biosferei se realizează conform unor regulamente și planuri de protecție și conservare, potrivit recomandărilor Programului “Om-Biosferă”, desemnată de UNESCO drept componentă a patrimoniului natural mondial.

Rezervația este persoană juridică, se finanțează de la bugetul de stat, din sursele extrabugetare, ale fondurilor ecologice și din donații ale persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine, din alte mijloace speciale, care nu contravin legislației în vigoare. Are cont, ștampilă cu stema de stat a Republicii Moldova și cu denumirea sa.

Rezervațiile biosferei se fondează în baza deciziei Parlamentului Republicii Moldova, la propunerea Guvernului.

Ce înseamnă biodiversitate?

Rezervația biosferei are drept scop păstrarea biodiversității în regiune.

„*Biodiversitate*” este termenul pe care îl utilizăm pentru a pune în evidență bogăția mediului natural. Este varietatea imensă a animalelor (fauna) și plantelor (flora) și a habitatelor și genelor acestora. Biodiversitatea interacționează cu mediul fizic pentru a crea ecosistemele care vin în sprijinul organismelor vii, din rândul cărora facem parte și noi. Nu putem supraviețui fără mediul natural, însă, de prea multe ori, considerăm că este ceva ce ni se cuvine de la sine.

Biodiversitatea este vitală pentru numeroase activități umane. O mare parte din producția alimentară este posibilă numai datorită avantajelor naturale, cum ar fi solul fertil, apa și albinele care asigură polenizarea plantelor și a arborilor. Plantele curăță aerul prin eliberarea de oxigen și absorbția poluanților dăunători.

Care sunt obiectivele și sarcinile rezervației?

- Protecția și conservarea diversității biologice și peisagistice;
- Protecția și optimizarea efectivului de specii floristice și faunistice rare;
- Crearea condițiilor pentru reintroducerea speciilor aborigene dispărute, celor aflate în pericol de dispariție, precum și a celor vulnerabile prin intermediul reproducerii lor în condiții ex-situ;
- Efectuarea cercetărilor științifice;
- Colaborarea în cadrul programelor UNESCO “Omul și biosfera”;
- Elaborarea programelor naționale pentru realizarea programelor “Omul și biosfera”;
- Popularizarea cunoștințelor legate de protecția, structura și starea biosferei;
- Crearea condițiilor pentru turism și agrement.

Care este structura teritorială a rezervației biosferei?

Teritoriul rezervației biosferei se divizează în următoarele zone funcționale:

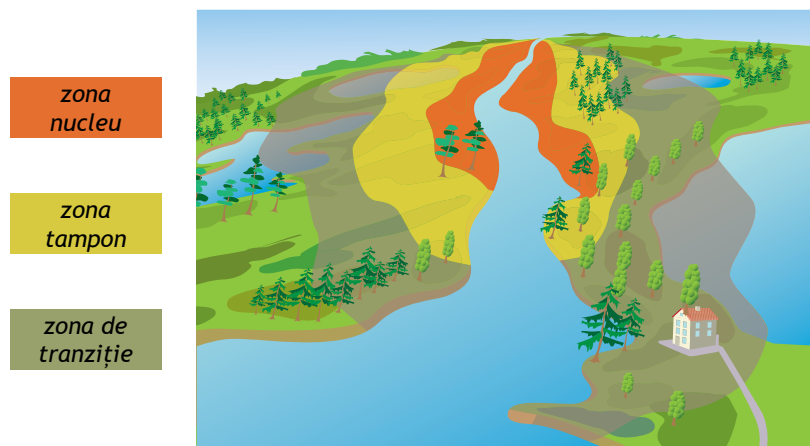
zonă nucleu - protecție integrală, destinată exclusiv conservării biodiversității și creării condițiilor naturale de dezvoltare a biocenozelor

zonă tampon - administrare naturală, obiect de studiere și de aplicare a rezultatelor cercetărilor științifice pentru conservarea și dezvoltarea fondului genetic, restabilirea principalelor tipuri de păduri, bălți, lunci

zonă de tranziție - destinată diminuării impactului antropic din teritoriile adiacente. În această zonă se permit anumite activități tradiționale de folosință a terenurilor, asociate cu agricultura, silvicultura, pășunatul și pescuitul.

Rezervațiile biosferei cu așezări umane sînt gestionate astfel, încît să constituie modele de dezvoltare a comunităților umane în armonie cu mediul natural.

Structura rezervației biosferei

Cum se crează o rezervație a biosferei?

Rezervația biosferei are statut de de arie naturală protejată de importanță internațională. Propunerile pentru instituirea regimului de arie naturală protejată de importanță internațională se fac din inițiativa:

- Autorității centrale pentru mediu, Academiei de Științe a Moldovei, Institutului Național de Ecologie și Inspectoratului Ecologic de Stat;
- Agenților economici care au în administrare sau în gestiune suprafețe terestre și acvatice din domeniul public de interes național;
- Autorităților publice locale;
- Instituțiilor științifice, universităților, altor instituții de învățământ și muzeelor;
- Organizațiilor neguvernamentale și persoanelor fizice.

Aceste propuneri se examinează de către autoritatea centrală pentru mediu și se prezintă Guvernului și Parlamentului spre aprobare.

- Mărimea suprafeței de teren ce urmează să fie trecută sub regimul special de protecție se stabilește în baza studiilor de fundamentare științifică, elaborate de instituțiile științifice.
- Modul de instituire a ariilor naturale protejate va lua în considerare interesele comunităților locale, facilitându-se participarea localnicilor la aplicarea măsurilor de protecție, conservare și utilizare rațională a resurselor naturale și încurajându-se menținerea practicilor și cunoștințelor tradiționale locale în valorificarea acestor resurse, în beneficiul comunităților respective.

Documentația necesară în vederea instituirii rezervației biosferei

Documentația necesară în vederea instituirii regimului de arie naturală protejată trebuie să cuprindă:

- studiul de fundamentare științifică;
- harta topografică, cu limitele ariei naturale protejate;
- statutul juridic al terenurilor, cu precizarea proprietarilor acestora;
- avizul Academiei de Științe a Moldovei;
- decizia autorității administrației publice locale și acordul localnicilor și deținătorului funciar.

Care sunt beneficiile creării rezervației biosferei

Beneficiile comunităților care trăiesc în rezervațiile biosferei:

- Ajutor pentru asigurarea sustenabilității ecologice și economice în regiune;
- Extinderea capacităților locale de a conduce viitorul regiunii lor;
- Dezvoltarea unei viziuni comune și creșterea comunicării și cooperării între grupuri aparent disperate;
- Obținerea accesului la informații, și sprijin prin rețelele naționale și internaționale, precum și creșterea recunoașterii a comunității lor ca un loc bun pentru trai, muncă și vizită;
- Oportunități de dezvoltare culturală și socială;
- Întreprinderile din regiune pot spori eficiența și durabilitatea de operațiuni și prestări de servicii;
- Guvernul și organizațiile neguvernamentale pot pune în aplicare proiecte de dezvoltare comunitară;
- Regiunea devine un punct important de atracție turistică.

Forme de turism practicate în rezervația biosferei

- **Turism pentru odihnă și recreere**, practicat prin intermediul companiilor de turism, combinând excursiile în rezervație cu vizitarea altor obiecte turistice din zona.
- **Turism de cunoaștere**, practicat fie individual, fie prin intermediul excursiilor organizate. Potrivit pentru grupurile mici de vizitatori care au ocazia să exploreze varietatea peisajului sălbatic, combinând plimbările cu bărci propulsate manual pe canale și lacuri pitorești cu drumeții de-a lungul acestor zone.
- **Turism specializat** - științific practicat de ornitologi, specialiști, cercetători, studenți.
- **Turism rural**, turiștii sunt găzduiți și ghidați de localnici. Acest tip de turism reprezintă un important potențial pentru îmbunătățirea veniturilor populației locale.

Categoriile benefice ale turismului

- **Economic** - Dezvoltă infrastructura în regiune;
- **Asupra forței de muncă** - Generează noi locuri de muncă;
- **Asupra comerțului** - Sporește vânzările produselor locale;
- **Socio-culturale** - Promovarea obiectelor istorico-culturale din regiune. Dezvoltarea tradițiilor și meșteșugăritului local.

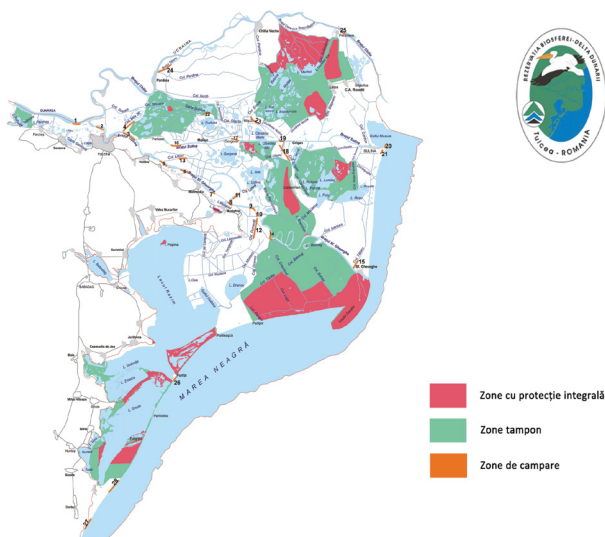
Bune practici de gestionare a rezervației biosferei

Rezervația Biosferei „Delta Dunării”, România:

- Unica deltă din lume, declarată rezervație a biosferei;
- Suprafața 580000 ha - 2,5 % din suprafața României (Locul 22 între deltele lumii și locul 3 în Europa, după Volga și Kuban);
- Una dintre cele mai mari zone umede din lume - ca habitat al păsărilor de apă;
- Cea mai întinsă zonă compactă de stufărișuri de pe planetă
- Muzeul viu al biodiversității, 30 tipuri de ecosisteme;
- O bancă de gene naturală, de valoare inestimabilă pentru patrimoniul natural universal.

În octombrie 2010, la cea de-a X-a reuniune a Conferinței Părților la Convenția privind Diversitatea Biologică (Nagoya, Japonia), Rezervația Biosferei „Delta Dunării” a primit premiul GLOBUL AL-BASTRU pentru cele mai bune practici de management a zonelor umede.

Peste un miliard de euro fonduri europene alocate pentru Delta Dunării până în 2020 - Dezvoltarea infrastructurii, turismului și păstrarea biodiversității.

Viitoarea rezervație a biosferei din Republica Moldova (proiect)

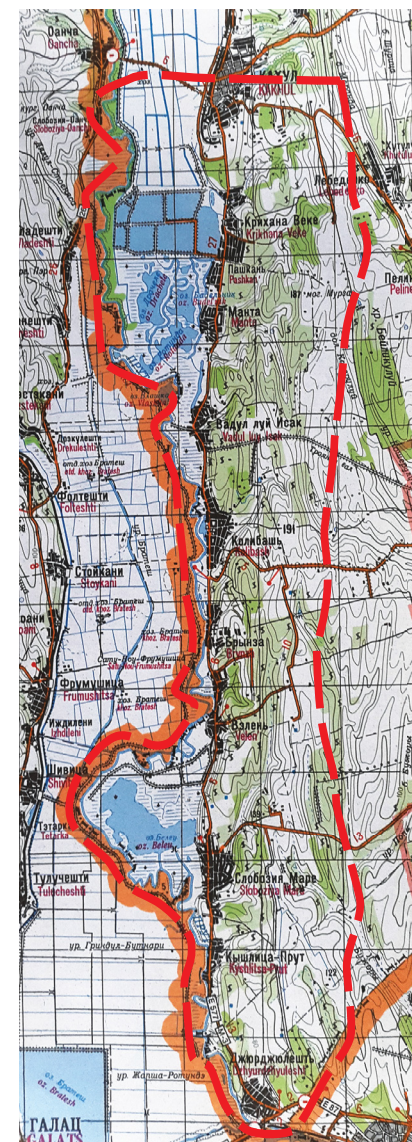
Viitoarea rezervație a biosferei din Republica Moldova va cuprinde:

**Zona Ramsar Nr. 1029
(20.06.2000)**

**“Lacurile Prutului de Jos”
Suprafața: 191,52 km²**

Această zonă, împreună cu localitățile din preajmă, sunt preconizate ca parte componentă a viitoarei rezervații a biosferei. În cadrul proiectului: “Consolidarea rețelei de arii naturale pentru protejarea biodiversității și dezvoltării durabile în regiunea Delta Dunării și Prutul Inferior - Natura PAN”, finanțat de Uniunea Europeană, prin Programul Operațional Comun România - Ucraina - Republica Moldova, este preconizat pregătirea materialelor necesare în vederea constituirii primei rezervații a biosferei din Republica Moldova.

Regiunea Prutului Inferior conține și cele mai mari lacuri naturale din țară - lacurile Manta și Beleu.

Fauna regiunii Prutului Inferior

FAUNĂ - totalitatea speciilor de animale de pe glob, dintr-o regiune sau dintr-o epocă geologică.

Conform cercetărilor efectuate de către zoologi complexul faunistic de animale vertebrate terestre în regiunea Prutului Inferior este constituit din 248 de specii, inclusiv din 40 specii de mamifere sau 54,8% din numărul de specii de mamifere din republică, 192 specii de păsări(67%), 7 specii de reptile (50%) și 9 specii de amfibieni(69,2%). În regiune au fost înregistrați 27 specii de pești.

Fiind situată aproximativ la paralela de 45° latitudine nordică, adică la jumătatea distanței dintre ecuator și polul nord, regiunea reprezintă un loc important de pasaj pentru păsările migratoare.

În continuare sunt enumerate unele specii rare ale faunii din țară, care se întâlnesc în regiunea Prutului Inferior.

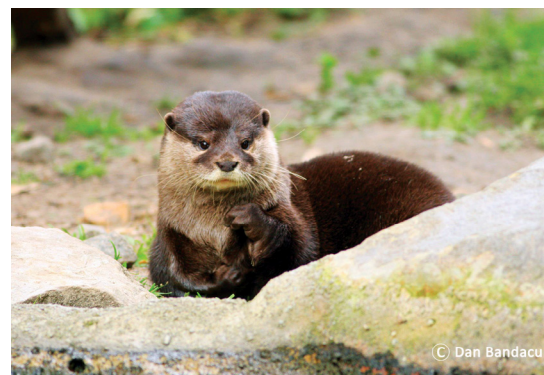

Pisică sălbatică
Felis silvestris (lat.)

Statutul: specie periclitată.

Habitatul: trăiește în păduri și bălți. Se adăpostește în stufărișuri pătulate.

Particularități biologice: Împerecherea are loc în februarie - martie. Gestația durează 63-70 zile. Se nasc 3-5 mătășori

Vidra
Lutra lutra (lat.)

Statutul: specie critic periclitată, Cartea Roșie.

Habitatul: Unele sectoare ale râurilor mari.

Particularități biologice: Împerecherea are loc de la sfârșitul iernii până la mijlocul primăverii. Gestația durează 2-2,5 luni. Se nasc 2-5 pui.

Egretă-mare
Egretta alba (lat.)

Statutul: Specie periclitată.

Habitatul: Insulițele din stufărișuri, arborii.

Particularități biologice: Sosește în prima jumătate a lunii martie. Ponta constituie 3-4 ouă, depuse la începutul lunii aprilie. Primii pui apar în prima decadă a lunii mai iar în iulie părăsesc cuibul împreună cu părinții. Hrana de bază o constituie peștele mic.

Lebădă-de-vară
Cygnus olor (lat.)

Statutul: Specie vulnerabilă, inclusă în Cartea Roșie.

Habitatul: Sectoarele de baltă rar vizitate de om, de adâncime mică.

Particularități biologice: Ponta este constituită din 5-9 ouă, depuse pe la mijlocul lunii aprilie, incubația durează 35-40 de zile. Se hrănesc cu plante acvatice și rădăcinile lor.

Barza-albă
Cikonia cikonia (lat.)

Statutul: Specie critic periclitată, Cartea Roșie.

Habitatul: Cuibărește în localitățile din apropierea apelor, pe acoperișuri, pe furcile fântânilor cu cumpănă, pe stâlpi și arbori.

Particularități biologice: Sosește primăvara prin luna martie. Primul se întoarce la cuibul din anii trecuți masculul și numai după o săptămână-două apare femela. Primele ouă apar la începutul lunii aprilie. Ouăle sunt depuse la un interval de 2-3 zile.

Pelican comun
Pelecanus onocrotalus (lat.)

Statutul: Specie critic periclitată, inclusă în Cartea Roșie.

Habitatul: Pentru reproducere populează apele cu desigurii de trestie, iar pentru hrană vizitează bazinele bogate în pește.

Particularități biologice: În locurile de cuibărit apare în martie-aprilie. Cuibărește în colonii. Ponta constă din două ouă albe, de formă oval-alungită. Cloccitul este efectuat mai mult de femelă.

Buhai-de-baltă
Botaurus stellaris (lat.)

Statutul: Specie critic periclitată, inclusă în Cartea Roșie.

Habitatul: Preferă ape limpezi cu stufărișuri. În căutarea hranei se deplasează la zeci de km pe lacurile din sudul republicii.

Particularități biologice: Este o pasăre colonială care sosește la sfârșitul lunii martie - prima jumătate a lunii aprilie. Femela depune o singură pontă în luna aprilie - prima jumătate a lunii mai. Eclozează după 3 săptămâni.

Șarpe-cu-abdomen-galben

Coluber jugularis
(lat.)

Statutul: Specie periclitată, Cartea Roșie.

Habitatul: Tufărișurile din văgăuni și râpi, galeriile săpate de rozătoare, spațiile goale ale rădăcinilor arborilor.

Particularități biologice: Ieșe din hibernare la finele lunii aprilie. În iunie femela depune 8-14 ouă. Cade în hibernare la începutul lui octombrie.

Broasca-testoasă-de-baltă

Emys orbicularis(lat.)

Statutul: Specie periclitată.

Habitatul: Bazinul cu curgere lină, din luncile inundabile. Se adăpostește în galeriile săpate de rozătoare, în spațiile goale ale rădăcinilor arborilor.

Particularități biologice: Femela depune primele ouă la mijlocul lunii mai, până la trei săptămâni, câte 5-6 ouă.

Triton-cu-creastă

Triturus cristatus
(lat.)

Statutul: Specie rară.

Habitatul: Pădurile umede și umbroase în zona de luncă ale râurilor și râulețelor mici. Pe uscat este activ doar noaptea.

Particularități biologice: Primăvara inițiază dansuri nupțiale, femela depune până la 160 de ouă. Maturii părăsesc lacurile în august - septembrie.

Salamandră

Salamandra salamandra (lat.)

Statutul: Specie rară.

Habitatul: Teritoriile umede și umbroase ale defileurilor râului Prut.

Particularități biologice: Primăvara părăsește ascunzișurile subterane unde a hibernat. Femelele nasc până la 40 de larve în apă. În octombrie-noiembrie se retrag la iernat, ascunzându-se în sol.

Caracudă

Carassius carassius
(lat.)

Statutul: Specie răspândită sporadic, se recomandă a fi inclusă în Cartea Roșie.

Habitatul: Preferă zonele cu fund mâlos și vegetație acvatică bogată.

Particularități biologice: Perioada de reproducere este relativ lungă, mai-iulie. Icrele sunt depuse în 3-5 reprize. Este o specie omnivoră.

Brotăcel

Hyla arborea (lat.)

Statutul: Specie comună.

Habitatul: Fiind o specie arboricolă, preferă pădurile de foioase și cele amestecate, sectoarele umbroase și relativ umede.

Particularitățile biologice: Iernează în vizuini subterane, scorburi sau trunchiuri în putrefacție. După împerechere, femela depune 1000-1700 de ouă în 11-15 reprize, pe plantele subacvatice. Peste 7-9 zile, din icre eclozează larvele; dezvoltarea individuală decurge 45-50 de zile.

Rac-de-râu

Astacus astacus
(lat.)

Statutul: Specie rară.

Habitatul: Se întâlnește în apele dulci, relativ reci. Specia populează cele mai curate bazine acvatice.

Particularitățile biologice: Se hrănește cu animalele mici. De asemenea consumă peștii bolnavi sau morți, fiind într-un fel sanitar al apelor.

Mahaon

Papilio machaon
(lat.)

Statutul: Specie periclitată.

Habitatul: Preferă spațiile întinse cu vegetație ierboasă bine dezvoltată.

Particularitățile biologice: Prutul Inferior servește ca un refugiu unde poate să-și găsească spațiile potrivite pentru dezvoltare.

Flora regiunii Prutului Inferior

FLORĂ - Totalitatea plantelor care trăiesc într-o anumită regiune, într-o anumită perioadă geologică sau într-un anumit mediu.

În regiunea Prutului Inferior au fost evidențiate 310 specii de plante vasculare, care aparțin la 194 de genuri și 64 de familii. Cele mai numeroase familii sunt:

Asteraceae - 43 specii;

Poaceae - 34 specii;

Lamiaceae - 21 specii;

Fabiaceae - 18 specii;

Cyperaceae - 13 specii;

Apiaceae - 12 specii.

În continuare sunt enumerate unele specii rare de floră din țară, care se întâlnesc în regiunea Prutului Inferior.

Nufăr-alb
Nymphaea alba L.
(lat.)

Statutul: Specie periclitată.

Habitatul: Ape stătătoare și lin curgătoare.

Particularitățile biologice: Înflorește în iunie-iulie. Se înmulțește prin semințe. Plantă hidrofilă, rezistentă la îngheț.

Peștișoară
Salvinia natans (L.)
All (lat.)

Statutul: Specie periclitată.

Habitatul: Lacurile, albiile vechi ale râurilor cu ape lin curgătoare.

Particularitățile biologice: Se înmulțește prin spori și prin porțiuni de plantă, care ajung la maturitate și formează sporocarpi în august-septembrie. Plantă hidrofilă, natantă.

Cornaci
Trapa natans L.
(lat.)

Statutul: Specie critic periclitată.

Habitatul: Lacurile de luncă, albiile vechi ale râurilor cu apă stătătoare și lin curgătoare.

Particularitățile biologice: Înflorește în mai-iunie. Fructele se coc în august. Se înmulțește prin semințe. Plantă hidrofilă.

Lușcă ambiguă

*Ornithogalum
amphibolum zahar*
(lat.)

© Pavel Pânzaru

Statutul: Specie periclitată.

Habitatul: Pantele erodate ale albiei vechi a Prutului.

Particularitățile biologice: Se înmulțește prin semințe. Înfloarește în mai, fructele se coc în iunie.

Ferigă palustră

*Thelypteris
palustris Schott*
(lat.)

© Pavel Pânzaru

Statutul: Specie periclitată.

Habitatul: Luncile umede, stufărișurile de pe malurile lacurilor.

Particularitățile biologice: Se înmulțește prin spori și pe cale vegetativă. Formează spori în iulie-august.

Puncte de atracție turistică

Monument arheologic istoric – Valul lui Traian

© Anatol Nebunu

Puternic sistem defensiv de fortificații liniare sub formă de valuri de pământ și întărituri din bușteni ascuțiți numite Valurile lui Traian. Sunt o prelungire a unui imens sistem de fortificare a hotarelor Imperiului Roman. A fost înălțată de romani prin sec. II pe o lungime de circa 126 km de la Prut (sat. Vadul lui Isac, R. Moldova) până la lacul Sasâc (Tatarbunar, Ucraina). Înălțimea valului nu depășește 1,5 - 3 m.

Aflorimentul de la Văleni

© Natalia Suruceanu

Monument natural geologic și paleontologic. Suprafața de 3 ha. Se află în râpa din versantul stâng al văii Prutului la 0,5 km sud de satul Văleni.

Secțiunea tipică pentru depozitele aluviale ale Pliocenului superior. E protejat ca rezervație științifică și servește drept obiect de cercetare pentru specialiști și demonstrativ pentru turiști, elevi, colecționari amatori.

© Artur Nebunu

© Artur Nebunu

Muzeul Cahul

Muzeul de Istorie din Cahul, a fost fondat în anul 1958 și posedă peste 16.000 de exponate de o valoare artistică incontestabilă. Fondurile muzelui adăpostesc o bogată colecție de arme albe și de foc, de arheologie și numismatică, de cărți vechi și documente.

Compartimentul de natură cuprinde colecții tematice de păsări și animale specifice celor trei ecosisteme sudice. Compartimentul de istorie, evocă evoluția societății umane de la paleolitic pînă la informațiile prestatale românești. Un interes aparte prezintă Complexul Etnografic, constituit dintr-o căsuță țărănească, o șură și o fierărie de la finele secolului al XIX-lea - începutul secolului XX. Expoziția de prosoape, covoare, păretare, scoarțe, mobilier, inventar tehnic-agricol oferă vizitatorului complexitatea trăirilor materiale și spirituale a acestui popor.

© Silvia Știrbeț

© Silvia Știrbeț

Muzeul istorico-cultural „Casa dorului”

La intrarea în pitoreasca localitate Văleni, la poalele dealurilor de aur (Aflorimentul de la Văleni) își deschide larg porțile Curtea Tradițională Țărănească „Casa Dorului”.

Gospodari te întâmpină bucuroși cu pâinea și sarea de „bun venit” și te invită să vizitezi casa-muzeu, care este amenajată în stilul sec. XVIII-XIX cu cele trei încăperi specifice: casa mare, bucătăria, camera de locuit.

BIBLIOGRAFIE

Carte Roșie a Republicii Moldova. ed.2, Știința - 2002;

Tudor Cozari, Marin Usatîi, Mihail Vladimirov - *Pești, Amfibieni, Reptile.*
Din seria "Lumea animala a Moldovei", vol.2 - 2003;

Tudor Cozari - *Insectele: Mica enciclopedie.* Chișinău - 2003;

Andrei Negru, Ana Ștefîrță, Valentina Cantemir, Gheorghe Gânju - *Plante cu flori-I.* *Din seria "Lumea vegetală a Moldovei",* vol.2 - 2005;

Andrei Munteanu, Tudor Cozari, Nicolae Zubcov - *Păsări.* *Din seria "Lumea animala a Moldovei",* vol.3 - 2006;

Andrei Negru, Ana Ștefîrță, Valentina Cantemir - *Plante cu flori-II.* *Din seria "Lumea vegetală a Moldovei",* vol.3 - 2006;

Alexandru Ciubotaru, Gheorghe Postolache, Alexandru Teleuță - *Plante cu flori-III.* *Din seria "Lumea vegetală a Moldovei",* vol.4 - 2007;

Gheorghe Postolache, Andrei Munteanu, Dragoș Postolache - *Rezervația Prutul de Jos,* Chișinău- 2012;

Tudor Cozari - *Atlas Zoologic,* Știința - 2013.

---

*”Dacă te gândești la anul următor
- însemântează pământul.*

*Dacă te gândești la următorii
zece ani - plantează un copac.*

*Dacă te gândești la următorii o
sută de ani - educă oamenii.”*

(Proverb chinezesc)

© Natalia Suruceanu

Această broșura este realizată de către Centrul de Consultanță Ecologică Cahul, în cadrul proiectului “Capacități consolidate a părților interesate - factor esențial în guvernarea de mediu în Regiunea Prutului Inferior”, finanțat de Uniunea Europeană, implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și livrat de Programul de Granturi Mici al Fondului Global de Mediu.

Conținutul acestui material nu va fi interpretat ca viziune a donatorilor.

Toate drepturile sunt rezervate Centrului de Consultanță Ecologică Cahul.